

INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA

Bc. Gabriela Chlubnová

????

Integrovaná tematická výuka?????

- Integrovat
- Téma
- Výuka

SUSAN KOVALIKOVÁ

- Model integrované tematické výuky vytvořila američanka Susan Kovaliková
- Model publikovala v roce 1993 ve své knize
- Vycházela ze své praxe při práci s nadanými dětmi a z výzkumů o činnosti lidského mozku
- ITV je propracovaný didaktický systém, který je založen na poznatcích z výzkumů mozku
- ITV respektuje individualitu každého žáka
- Pro nadané žáky je východiskem k získávání dalších vědomostí
- Všichni pracují v rámci svých možností a schopností a nikdo není neúspěšný
- Každý žák má šanci uplatnit svou individualitu

ITV

- Komunikace
- Kooperace
- Žáci se učí mezi sebou argumentovat
- Všichni žáci pracují na společném problému a vzájemně se učí jeden od druhého, obohacují se svými názory a nápady
- Forma ITV je vhodná především pro malotřídní vesnické školy, kde v jedné třídě je dohromady několik ročníků

KOOPERACE

- kooperativní učení podporuje výkon žáků (učí se kvalitněji, zlepšuje se i pamětní učení),
- zkvalitňují se myšlenkové strategie žáků (děti lépe argumentují, dedukují atp.),
- zlepšuje se slovní zásoba dětí, plynulost a strukturovanost řeči,
- upravuje se motivace dětí k učení: pobídky vnější (učit se pro známku, pro pochvalu) ustupují pobídkám vnitřním (učit se pro učení samo, pro radost z procesu a výsledků),
- formují se sociální dovednosti (komunikovat s druhým, řešit spory, vyjadřovat podporu aj.),
- utváří se adekvátní sebepojetí a sebevědomí, sebedůvěra,
- utváří se pozitivní psychické naladění a schopnost zvládat psychické problémy,
- ubývá negativních stresových reakcí, děti umí volit strategie pro zvládání zátěžových situací,
- zlepšuje se postoj ke škole,
- zlepšují se postoje k učitelům.

CHARAKTERISTIKY ŽÁKA VZDĚLÁVAJÍCÍHO SE MODELEM ITV

Životní dovednosti (Kovaliková)

=Pracovní návyky a dovednosti, získané při práci ve skupinách

- **ohleduplnost** – pomoci druhým, když je toho zapotřebí
- **dokončování** – být si vědom, že zbytek skupiny je na vás závislý
- **úcta** – být schopný konat takovým způsobem, který umožní druhým, aby si důvěřovali, že budou pracovat podle svých nejlepších schopností
- **tvořivost** – vidět nové způsoby jak řešit problémy a vylepšit projekty
- **plánování** – učit se, jak uspořádat činnosti do časového rámce
- **řízení i podřízení se** – učit se, kdy a jak vést a kdy a jak následovat vedení jiných

SPOLEČNÉ TÉMA

- Společné téma se prolíná všemi vyučovacími předměty
- Učivo je uspořádáno do logických celků na sebe navazujících ve všech předmětech
- Tímto mají žáci pochopit, že každý má na světě své místo, každá věc je součástí jiné věci a vzájemně s ní souvisí.
- Výuka v ucelených tématech
- Každý předložený problém je prozkoumán ze všech možných stran a všemi možnými způsoby
- propojení vyučovacích předmětů, ve kterých je dané téma prozkoumáno více do hloubky
- ITV usiluje o syntézu učiva
- snaží se propojovat poznatky, dovednosti a činnosti
- Cílem je vytváření celistvého obrazu světa ve vědomí žáků (a ne jednotlivé a nepropojené vědomosti o světě)

MODEL VÝUKY

- Učivo všech předmětů je integrováno k nějakému tematickému celku
- Jedno celoroční téma se člení na měsíční podtémata, a ta na týdenní tematické celky
- Každý takový celek obsahuje tzv. základní učivo, které musí zvládnout všechny děti
- Toto učivo se děti hned učí využívat na tzv. aplikačních úkolech
- Množství nových dovedností se děti učí v okamžiku, kdy je k něčemu potřebují, a tudíž vidí bezprostředně jejich smysl
- Na motivaci má vliv i to, že se děti mohou podílet na podobě výuky (navrhovat podtémata, vymýšlet úkoly pro ostatní, pomáhat mladším apod.)
- Učení zde probíhá velmi přirozeným způsobem s možností volného pohybu a prostorem pro individualitu.

POŽADAVKY PRO EFEKTIVNÍ ITV

1) **Pocit bezpečí** (úzkost a stres brání samotnému učení)

2) **Smysluplnost**

- náš mozek je „nastaven“ na hledání smysluplnosti
- Otázky : Má to smysl? K čemu to je?
- dělat věci, které nejsou smysluplné, je proti lidské přirozenosti
- propojení se skutečným světem (učit se o skutečných problémech, událostech, vybírání témat projektů, která jsou propojená se současnými životy žáků)

3) **Aktivita žáka** (žák musí být aktivní, chce sám vědět, poznávat, řešit problémy)

- Pasivita člověka není přirozená
- Aktivita je důležitá pro to, abychom mozek při výuce ve škole neredukovali jen na skladiště informací, ale abychom rozvíjeli jeho schopnosti myšlení a tvořivost.

ROLE UČITELE V PROSTŘEDÍ ITV

- Učitel se z garanta pravdy stává garantem metody
- Není osobou, která zná všechno, nezná na všechno odpověď
- Není improvizátorem ale profesionálem
- Umí děti podnítit k prohloubení tématu
- Orientuje se ve vyhledávání informací
- Umí vést práci v čase

APLIKAČNÍ ÚLOHY

- Jedním z pilířů integrované tematické výuky jsou aplikační úkoly.
- „Aplikační úkol: použití vědomostí, dovedností, hodnot, postojů z klíčového učiva, které se probíraly (příležitosti pro vytvoření mentálních programů)“ (Kovaliková, 1995)
- Aplikační úkoly jsou zadání, která navozují činnosti, během nichž žáci používají vědomosti a dovednosti, které se naučili
- Učí se v nich také, jak je použít ve skutečném světě a vytvářejí si tak mentální programy pro jejich dlouhodobé uchování a používání

ITV v ČR

- **Svobodná Komenského MŠ a ZŠ, Jílové u Prahy**
 - 1995 – škola končí 30.6. 2013
 - Spojení MŠ a ZŠ (děti od 3 let až 5. třída ZŠ v jedné třídě)
 - Přirozená sociální skupina, kde starší pomáhají mladším (tím si sami procvičují učivo)
 - Mladší jsou motivováni tím co už umí starší
 - Každé dítě si vyzkouší obě role – mladšího i staršího žáka
- **Církevní ZŠ a MŠ ARCHA , Petroupim, Benešov u Prahy**
 - Věkově smíšené skupiny, které lépe odpovídají realitě světa

ZDROJE

- Šulcová, V. :Integrovaná tematická výuka na 1. stupni ZŠ, Diplomová práce, Brno, MU, 2007.
- <http://www.alternativniskoly.cz/>
- <http://www.skolaarcha.org/>
- <http://zsmsjilove.cz/>

